

DECIZIE

15 octombrie 2014

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Iulia Sîrcu
Valentina Clevadi, Iuliana Oprea
Ion Druță, Vladimir Timofti

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, recursul declarat de către administratorul Întreprinderii mixte “Platpirig Grup” Societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte “Platpirig Grup” Societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate, împotriva Societății cu răspundere limitată “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, intervenienți accesorii Banca comercială “Victoriabank” Societate pe acțiuni și administratorul statutar al Societății cu răspundere limitată “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, Cimpoeș Elena, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014 prin care acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată și depusă cu omiterea termenului prescripției extinctive,

c o n s t a t ă

La 21 februarie 2012 administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, a depus la Judecătoria Economică de Circumscripție cerere de chemare în judecată împotriva SRL “Vegfrutis” cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile.

În motivarea acțiunii administratorul insolabilității Breahnă Filip a indicat că prin contractul de gaj al bunurilor mobile nr. G-61 din 15 august 2007 încheiat între ÎM “Platpirig Grup” SRL în calitate de debitor gajist, și BC “Victoriabank” SA în calitate de creditor gajist, întru executarea obligațiilor rezultate din contractele de credit încheiate între aceleași părți, a fost constituit gajul asupra cisternelor de inox, în număr de 10 unități, cu volum de 50 m.c. fiecare, producător “Krasiloskoe proizvodstvennoe ob’edinenie Pisceprom”, marca A9-KEC, GOST 15150-69, valoarea gajului fiind de 600 000 lei.

Prin hotărârea Curții de Apel Economice din 10 iunie 2010 în privința ÎM “Platpirig Grup” SRL a fost intentat procesul de insolabilitate, fiind desemnat Breahnă Filip în calitate de administrator al insolabilității.

Iar la 01 iunie 2011 a fost validată creanța BC “Victoriabank” SA de 1 240 000 lei și 66 000 euro față de ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate.

Indică administratorul insolabilității ÎM “Platpirig Grup” SRL, Breahnă Filip, că pe parcursul procesului de insolabilitate, în urma verificării gajului, s-a constatat că cisternele enunțate au fost înstrăinate către SRL “Vegfrutis”.

Astfel, în pofida faptului că cisternele de inox au fost gajate în favoarea BC “Victoriabank” SA, la 28 decembrie 2007, în scurt timp după ce a fost instituit gajul, ÎM “Platpirig Grup” SRL în persoana administratorului Pyrig Petro, a înstrăinat bunurile mobile către SRL “Vegfrutis” conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 32, la un preț de 150 000 euro.

Consideră contractul de vânzare-cumpărare a cisternelor din inox nr. 32 din 28 decembrie 2007 lovit de nulitate absolută, fiind încheiat prin dol și cu încălcarea interdicției de a dispune de bunuri contrar prevederilor art. art. 216, 217, 228 și 232 Cod Civil.

Susține că în temeiul art. 113 și art. 114 din Legea insolabilității nr. 632 din 14 noiembrie 2001, administratorul insolabilității poate introduce în instanța de insolabilitate, pe tot parcursul procesului de insolabilitate, acțiuni în vederea anulării oricărui act juridic fictiv sau fraudulos, încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procesului de insolabilitate, care a afectat bunurile debitorului și drepturile creditorilor.

Cere administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a cisternelor din inox nr. 32 din 28 decembrie 2007 încheiat între ÎM “Platpirig Grup” SRL, în calitate de vânzător, și SRL “Vegfrutis”, în calitate de cumpărător.

Prin încheierea Judecătoriei Economice de Circumscripție din 13 martie 2012 pricina a fost transmisă spre examinare după competență la Judecătoria Comrat.

Prin hotărârea Judecătoriei Comrat din 31 iulie 2012 acțiunea a fost admisă, fiind declarat nul contractul de vânzare-cumpărare nr. 32 din 28 decembrie 2007 încheiat între ÎM “Platpirig Grup” SRL și SRL “Vegfrutis”. S-a încasat de la SRL “Vegfrutis” în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 100 lei.

Prin decizia Curții de Apel Comrat din 19 noiembrie 2012 a fost admis apelul declarat de către SRL “Vegfrutis”, casată integral hotărârea Judecătoriei Comrat din 31 iulie 2012 cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță în alt complet de judecată.

Prin încheierea protocolară a Judecătoriei Comrat din 02 mai 2013 în prezentul proces în calitate de intervenient accesoriu a fost antrenată BC “Victoriabank” SA.

Prin încheierea Judecătoriei Comrat din 21 mai 2013 cauza a fost strămutată spre examinare după competență la Curtea de Apel Chișinău, ce examinează procesul de insolabilitate al ÎM “Platpirig Grup” SRL.

Pe parcursul examinării, s-a constatat că anterior intentării prezentei acțiuni, prin hotărârea Curții de Apel Economice din 29 iunie 2011 în privința SRL

“Vegfrutis” a fost intentat procesul de insolabilitate, fiind desemnată Leciu Svetlana în calitate de administrator al insolabilității.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 10 aprilie 2014 în prezentul proces în calitate de intervenient accesoriu a fost antrenat și administratorul statutar al SRL “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, Cimpoeș Elena.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată și depusă cu omiterea termenului prescripției extinctive.

La 01 august 2014, în termenul prevăzut de lege, administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, a declarat recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014, cerând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârii recurate și emiterea unei hotărâri noi de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului, recurentul a invocat că instanța de insolabilitate la emiterea hotărârii recurate a interpretat și aplicat eronat normele de drept material și procedural. Astfel, menționează că Curtea de Apel Chișinău nu a dat o apreciere corespunzătoare dreptului administratorului insolabilității în temeiul art. 113 din Legea insolabilității anterioară nr. 632 din 14 noiembrie 2001 și art. 104 lit. a) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, de a intenta acțiuni în judecată în vederea anulării oricărui act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolabilitate, care a afectat drepturile creditorilor. Mai indică că este alogică concluzia instanței de insolabilitate pe marginea faptului că bunurile-obiect al contractului de vânzare-cumpărare, a cărui nulitate se cere, de fapt nu reprezintă obiectul contractului de gaj încheiat cu BC “Victoriabank” SA, având în vedere că în contractul de gaj enunțat sunt stipulate expres caracteristicile cisternelor și locul aflării acestora – mun. Comrat, str. Tanchiștilor nr. 1, aceasta fiind adresa sediului intimitei SRL “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate. Suplimentar, susține administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, că Curtea de Apel Chișinău nu a combătut argumentul acțiunii cu privire la posibilitatea cumpărătorului SRL “Vegfrutis” de a verifica anterior achiziționării prin intermediul Registrului gajului bunurilor mobile dacă cisternele litigante nu fac obiectul unor interdicții instituite în favoarea altor persoane. Cu privire la termenul înaintării prezentei acțiuni, consideră că acesta este respectat prin prisma prevederilor legii insolabilității. Apreciază hotărârea primei instanțe ca fiind contradictorie și motivată în mod insuficient, fapt ce condiționează casarea acesteia cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

La 22 august 2014 în adresa SRL “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, a fost expediată copia recursului declarat de către administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței la recurs.

La 02 octombrie 2014 SRL “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, prin intermediul reprezentantului-avocat Bordeniuc Serghei a depus referință la recursul declarat de către administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de

insolvabilitate, Breahnă Filip, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al acestuia și a solicitat respingerea lui cu menținerea hotărârii Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014. Indică intimata că motivele recursului sunt declarative și nu se încadrează în temeiurile legale prevăzute de art. 432 CPC. Susține că bunurile achiziționate de la ÎM “Platpirig Grup” SRL constituie proprietatea sa exclusivă, pentru care s-a achitat integral, ea fiind și cumpărător de bună-credință. Consideră că la cazul prezentei spețe cererea de chemare în judecată a fost depusă de către o persoană neîmputernicită, doar creditorul gajist BC “Victoriabank” SA în favoarea căruia s-a instituit interdicția fiind în drept să pretindă anularea contractului de vânzare-cumpărare a cisternelor gajate, și nu administratorul insolvabilității Breahnă Filip, drepturile debitorului gajist nefiind afectate. Cu privire la termenul înaintării acțiunii, consideră că acesta este omis deoarece contractul a cărui nulitate se cere a fost încheiat în a. 2007, iar prezenta acțiune a fost depusă în a. 2012, cu încălcarea termenului special de 6 luni prevăzut de art. 233 alin. (1) Cod Civil.

În conformitate cu art. 444 CPC, prezentul recurs se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs și obiecțiile expuse în referința intimitei SRL “Vegfrutis”, în proces de insolvabilitate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi admis cu casarea hotărârii instanței de insolvabilitate în partea respingerii acțiunii ca fiind tardivă, cu menținerea în rest a acesteia, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze parțial hotărârea primei instanțe.

Conform art. 253 din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, prevederile prezentei legi se aplică și asupra proceselor de insolvabilitate în curs de desfășurare intentate pînă la intrarea ei în vigoare, cu excepția art.190 alin.(6).

Prin prisma art. 104 lit. a) din Legea insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, în vigoare din 14 martie 2013, pe tot parcursul perioadei de observație, al procedurii de insolvabilitate, al procedurii falimentului și/sau al procedurii de restructurare, administratorul/ lichidatorul poate introduce în instanța de insolvabilitate acțiuni în vederea anulării următoarelor acte juridice dacă ele afectează bunurile debitorului: orice act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolvabilitate, care a afectat drepturile creditorilor.

Aceleiași prevederi erau stipulate și în art. 113 lit. a) din Legea insolvabilității nr. 632 din 14 noiembrie 2001, în vigoare la momentul intentării prezentei acțiuni.

Din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii rezultă că la 15 august 2007 între ÎM “Platpirig Grup” SRL în calitate de debitor gajist, și BC “Victoriabank” SA în calitate de creditor gajist, întru executarea obligațiilor

rezultate din contractele de credit, a fost încheiat contractul de gaj al bunurilor mobile nr. G-61 din 15 august 2007 prin care s-a constituit gajul asupra cisternelor de inox, în număr de 10 unități, cu volum de 50 m.c. fiecare, producător “Krasiloskoe proizvodstvennoe ob’edinenie Pisceprom”, marca A9-KEC, GOST 15150-69, valoarea gajului fiind de 600 000 lei (f.d. 226-228).

Gajul respectiv a fost înregistrat în Registrul gajului bunurilor mobile cu nr. 94845 de către notarul Gladîș Oleg la 26 octombrie 2007 (f.d. 229).

Prin contractul de vânzare-cumpărare nr. 32 din 28 decembrie 2007, ÎM “Platpirig Grup” SRL în persoana administratorului Pyrig Petro, a înstrăinat către SRL “Vegfrutis” 10 rezervoare de inox, cu volum de 50 m.c. fiecare, la un preț de 150 000 euro (f.d. 103-104).

Conform facturii fiscale nr. SW0490035 din 29 decembrie 2007, ÎM “Platpirig Grup” SRL a vândut către SRL “Vegfrutis” 10 rezervoare cu volum de 50 m.c. fiecare, marca A9-KEC, GOST 15150-69, la un preț de 2 496 555 lei (f.d. 249).

Actul de verificare a decontărilor reciproce între ÎM “Platpirig Grup” SRL și SRL “Vegfrutis” atestă lipsa de datorii între întreprinderile respective, soldul final la 31 decembrie 2012 fiind de 0,00 lei (f.d. 105).

Prin hotărârea Curții de Apel Economice din 10 iunie 2010 în privința ÎM “Platpirig Grup” SRL a fost intentat procesul de insolabilitate, fiind desemnat Breahnă Filip în calitate de administrator al insolabilității. (f.d. 23-24).

Iar prin hotărârea Curții de Apel Economice din 29 iunie 2011 și în privința SRL “Vegfrutis” a fost intentat procesul de insolabilitate (f.d. 207).

La 21 februarie 2012 administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, a depus prezenta cerere de chemare în judecată cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a cisternelor de inox nr. 32 din 28 decembrie 2007 (f.d. 2-3).

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție evidențiază că în argumentarea acțiunii, recurentul-reclamant administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, a invocat prevederile art. 113 din Legea insolabilității nr. 632 din 14 noiembrie 2001, iar după intrarea în vigoare a noii Legi a insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, art. 104 lit. a) din Legea enunțată, indicând că contractul de vânzare-cumpărare contestat a fost încheiat cu încălcarea interdicției de a dispune de bunurile înstrăinate, acestea fiind gajate.

Instanța de recurs reține că circumstanțele din prezenta speță nu se încadrează în situația juridică reglementată de art. 104 lit. a) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012.

Or, Legea insolabilității consacră expres dreptul administratorului insolabilității de a se adresa în instanță de insolabilitate cu o cerere de anulare a unui act juridic fictiv sau fraudulos încheiat de debitor în ultimii 3 ani precedenți intentării procedurii de insolabilitate, dacă acesta a afectat bunurile debitorului și aduce atingere drepturilor creditorilor.

Iar situația juridică din prezenta speță nu cade sub incidența normei de drept citate supra deoarece contractul de vânzare-cumpărare nr. 32 din 28 decembrie 2007 încheiat între ÎM “Platpirig Grup” SRL și SRL “Vegfrutis”, a cărui nulitate se pretinde, nu afectează în nici un mod bunurile debitorului insolubil, dânsul în urma comercializării cisternelor de inox recepționând suma de 2 496 555 lei cu titlu de cost, astfel debitorul ÎM “Platpirig Grup” SRL nu este în pierdere și nu suferă vreun prejudiciu patrimonial.

Mai mult decât atât, nici drepturile creditorilor ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, nu sunt afectate deoarece suma recepționată cu titlu de cost a cisternelor a intrat în contul societății, mărindu-i astfel sursele financiare disponibile.

Afară de aceasta, având în vedere faptul instituirii gajului în favoarea BC “Victoriabank” SA asupra respectivelor cisterne de inox, alți creditori nu ar avea careva drepturi reale asupra bunurilor înstrăinate.

În prezentul litigiu, unica persoană drepturilor căreia li se aduce atingere prin încheierea contractului de vânzare-cumpărare nr. 32 din 28 decembrie 2007, este intervenientul accesoriu BC “Victoriabank” SA, care deși în fața primei instanțe a susținut acțiunea depusă de către administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip (f.d. 251), nu a înaintat careva cereri distincte în apărarea drepturilor sale de creditor gajist, în pofida faptului că creditele de împrumut întru garantarea cărora a fost încheiat contractul de gaj nr. G-61 din 15 august 2007, au devenit scadente la 26 noiembrie 2007 și 02 august 2009.

Suplimentar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție reține că art. 104 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012 are ca scop desființarea actelor juridice fictive sau frauduloase, însă speța curentă nu ridică probleme de drept referitoare la asemenea acte contrare legii.

Or, contractul de vânzare-cumpărare a bunurilor mobile gajate în favoarea unui terț nu demonstrează caractere de fictivitate sau fraudă, fiind prezent doar temeiul de nulitate relativă prevăzut de art. 232 Cod Civil – actul juridic încheiat cu încălcarea interdicției de a dispune de un bun, ce poate fi invocat doar de persona în favoarea căreia este instituită interdicția.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, instanța de recurs concluzionează că Curtea de Apel Chișinău ca instanță de insolabilitate în mod just și corect a respins acțiunea înaintată de către administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, ca fiind neîntemeiată.

În acest context, nu poate fi reținut argumentul recurentului precum că instanța de insolabilitate a interpretat și aplicat în eronat normele de drept material, neoferind o apreciere juridică corectă dreptului dânsului de a intenta acțiuni în temeiul art. 104 din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, deoarece norma de drept enunțată nu este aplicabilă prezentului litigiu de insolabilitate.

Cu privire la termenul înaintării acțiunii, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție accentuează următoarele.

În motivarea cererii sale cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare a cisternelor de inox nr. 32 din 28 decembrie 2007 încheiat între ÎM “Platpirig Grup” SRL, în calitate de vânzător, și SRL “Vegfrutis”, în calitate de cumpărător, administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, a invocat suplimentar normelor insolabilității, și art. art. 227, 228 și 232 Cod Civil referitoare la nulitatea actelor juridice încheiate prin dol și cu încălcarea interdicției de a dispune de un bun.

Ținând cont de conținutul normelor de drept enunțate, acestea nu sunt aplicabile prezentei spețe deoarece pot fi invocate doar de către persoana în favoarea căreia a fost instituită interdicția de înstrăinare sau drepturilor căreia i se aduce atingere directă prin tranzacția încheiată, la caz BC “Victoriabank” SA, iar cererea administratorului insolabilității ÎM “Platpirig Grup” SRL nu cade sub incidența acestor articole.

Prin urmare, art. 233 alin. (1) Cod Civil ce reglementează termenul special de 6 luni pentru înaintarea acțiunilor în anulare în temeiul art. 228 și 232 din același Cod, de asemenea nu se aplică speței date având în vedere inaplicabilitatea normei materiale principale consacrate de art. 232 Cod Civil, iar concluzia instanței de insolabilitate cu privire la respingerea acțiunii ca fiind tardivă în temeiul art. 233 și art. 271 Cod Civil este eronată.

Având în vedere cele relatate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că Curtea de Apel Chișinău în mod just a respins cererea administratorului insolabilității ÎM “Platpirig Grup” SRL ca fiind neîntemeiată, însă în mod greșit a analizat-o prin prisma prevederilor art. art. 227, 228, 232, 233, 271 Cod Civil și a respins-o ca tardivă, hotărârea recurată din 03 iulie 2014 urmând a fi casată în partea respingerii acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului prescripției, iar în rest menținută.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de insolabilitate deși în mod legitim și corect a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea administratorului ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, dar în mod greșit a respins-o și ca fiind tardivă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către administratorul ÎM “Platpirig Grup” SRL, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip, a casa hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014 în partea respingerii acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului prescripției extinctive, iar în rest hotărârea a menține.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către administratorul Întreprinderii mixte “Platpirig Grup” Societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate, Breahnă Filip.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a Întreprinderii mixte “Platpirig Grup” Societate cu răspundere limitată, în proces de insolabilitate, împotriva Societății cu răspundere limitată “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, intervenienți accesorii Banca comercială “Victoriabank” Societate pe acțiuni și administratorul statutar al Societății cu răspundere limitată “Vegfrutis”, în proces de insolabilitate, Cimpoeș Elena, cu privire la declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, în partea respingerii acțiunii ca fiind depusă cu omiterea termenului prescripției extinctive.

În rest hotărârea Curții de Apel Chișinău din 03 iulie 2014 se menține.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Valentina Clevadi

Iuliana Oprea

Ion Druță

Vladimir Timofti